

*10.7. 1775

†22.3. 1850

Petr Ivanovič Prokopovič

Petr Ivanovič Prokopovič se narodil 10. července 1775 v ukrajinské vesnici Mitčenko, nedaleko Černigova. Jeho otec byl pravoslavným popem a majitelem malé usedlosti. Svého syna poslal do Kyjevské akademie, střední škola gymnaziálního typu, která mu dala dobré vzdělání. Po ukončení studií v Kyjevě se rozhodl pro další studium na moskevské univerzitě. Jeho strýc jej však přemluvil, aby se dal na vojenskou dráhu. Stal se kadetem jízdního pluku v Perejaslavi. Jako důstojník se zúčastnil se Suvorovem tažení do Polska. Byl vyznamenán za odvalu, ale důstojnická kariéra a hlavně poválečný stav jej nenadchl a proto z důstojnického sboru odešel. S otcem měl však neustálá nedorozumění, vyčítal mu odchod z armády a proto po roce odešel z domova i za cenu toho, že ztratil právo na dědický podíl.

*V*ěděl však co chce dělat. Již dříve se u svého bratra seznámil se životem včel a rozhodl se, že bude včelařem. V lese si vyhloubil zemljanku a po celou dlouhou zimu v ní dlabal kláty. V létě začal včelařit a po několika létech se jeho včelnice rozrostla na cca 600 včelstev. Byl velmi cílevědomým včelařem.

Ge samouka se brzy stal vzdělaným odborníkem a vynikajícím ekonomem. Zdokonaloval svoje metody, přemýšlel o své práci a v roce 1814 vytvořil úl s medníkem, jenž měl již nízké rámy. Medník byl oddělen mateří mřížkou, vytvořenou z dřevěných špejlí. To byl velmi významný objev. Prokopovič pojmenoval svůj úl „*Petersburg*“, ale na Ukrajině se nijak nerozšířil, nebyla k tomu ještě vhodná doba. Dřevěné úly se na Ukrajině rozšířily až teprve po tom, co byla objevena mezistěna a hlavně medomet.

V roce 1814 založil Prokopovič v Mitčenkách první včelařskou školu. Byla dvouletá a měla velmi podrobnou učební osnovu. Kromě včelařství se zde vyučovalo ovocnářství, sadařství, hedvábnictví a praktická truhlářina. V roce 1830 se škola přestěhovala do sousední vesnice Palčiky, kde Prokopovič zakoupil v močálovitém prostředí samotu s rozlehlými pozemky. Spolu se svými žáky však brzy změnil močálovitou půdu na úrodné pozemky. Vysázeli les z včelařských dřevin. Vznikla tak první a největší evropská školní včelnice. Prokopovič byl člověk nadmíru pokrokový, přemýšlivý a demokratický. V jeho včelařské škole se učili žáci vznešených i chudých rolníků. Mezi lidmi nedělal stavovské rozdíly, což v tehdejší carské Rusku nebylo samozřejmostí. Dokonce se oženil s nevolnicí, třebaže s ní nemohl mít církevní sňatek. Tehdejší pravoslavná ruská církev toto nepřipouštěla. Znal se dobře s Tarasem Ševčenkem, ukrajinským básníkem. Ten jej v Palčikách několikrát osobně navštívil a dokonce jej maloval.

Petr Prokopovič byl významným včelařem své doby a buditelem. V mnoha znalostech biologie včel dokonce předběhl svou dobu. Napsal okolo 70 pojednání o včelách a knihu „*Poznámky o včelách*“. Jeho včelařská škola v Palčikách existovala 53 let. Po jeho smrti ji vedl syn Štěpán Velikdan. V jeho škole se vyučovalo ukrajinským jazykem, což bylo nepřijatelné pro většinu Rusů. Zemřel 22. března roku 1850 a nechal se pochovat podle starého kozáckého zvyku „*v širé stepy rodné Ukrajiny*“. Na hrobě měl dřevěný kříž, který si ještě sám před smrtí udělal. Hrob zdobil i dřevěný úl. Hrob Petra Prokopoviče je

dodnes udržován péčí ukrajinských včelařů. Petr Prokopovič je celosvětově uznáván jako jeden ze zakladatelů a průkopníků moderního včelařství.

Zpracoval: Miroslav J e l í n e k

Prameny: internet-včelařské osobnosti

Foto: internet

Razítko: osobní archiv autora

